

ADVIES 2509

Advies Hersteldecreeet en -besluit (tot wijziging van het Jeugddecreeet, wat betreft de luisterlijn, het JoKER en de subsidievoorwaarden voor jeugdverenigingen)

Datum: 1 oktober 2025

Voorzitter: Anna Roos

Aanwezigen: Marnik De Bont, Virginie Bauveroy, Leonore Lauwers, Oskar Bonte, Lore Beke, Stef Vanderspikken, Lies Vancayzeele, Ivo Shimwa, Adelina Garcia, Anna Roos

De Vlaamse Jeugd Raad, in vergadering op 1 oktober 2025, onder voorzitterschap van Anna Roos, en met bovenvermelde aanwezigen, adviseert unaniem het volgende:

1. Het aanpassen van de leeftijdsgroep waar het JoKER betrekking op heeft, is een positieve zaak. 3
2. Het garanderen van een luisterlijn voor kinderen en jongeren is een zeer goede zaak. We verwachten dat het bestendigen van deze luisterlijn als intermediaire opdracht ook gepaard gaat met de nodige bijkomende middelen, en dus niet wordt afgetrokken van budgetten bestemd voor andere intermediaire opdrachten. 3
3. Het hersteldecreeet komt met de versoepelingen rond de module vorming tegemoet aan de noden en bezorgdheden van verenigingen binnen de werksoorten cultuureducatie en informatie & participatie. 3
4. Het is positief dat het hersteldecreeet het eenvoudiger maakt voor verenigingen om te wisselen van type erkenning. We missen daarbij wel een oplossing voor verenigingen die door een wissel in een financieel uitdagende situatie belanden. 4
5. Waarborg een duurzame investering in bovenlokaal jeugdwerk door in het decreet vast te leggen dat organisaties geen erkenning kunnen verkrijgen door middel van impulssubsidies. 4
6. Voorzie een tweede indienmoment voor intergemeentelijke samenwerkingen (IGS'en) Jeugd naar analogie met de IGS'en Cultuur. 5
7. Wees opnieuw transparant over de geadviseerde subsidiebedragen. 5

8. Laat organisaties hun beleidsnota's toelichten en ga na hoe het plaatsbezoek een toegevoegde waarde kan bieden aan het inzicht van departement en beoordelingscommissies in de werking en uitdagingen van jeugdwerkorganisaties, zodat beoordelingscommissies hun advies nog meer kunnen versterken. 6
9. Besparen op het departement Jeugd is een foute keuze, die de kwalitatieve ondersteuning van de jeugdsector en een gedegen implementatie van het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid in gevaar brengt. 7

Situering

In 2023 werd er onder impuls van toenmalig minister van Jeugd Benjamin Dalle een nieuw jeugddecreet goedgekeurd. Dit nieuwe jeugddecreet integreerde vier van de vijf decreten die betrekking hebben op het jeugdwerk in Vlaanderen en Brussel, meer bepaald: het decreet vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid (2012), het decreet bovenlokaal jeugdbeleid (2017), het decreet lokaal jeugdbeleid (2012) en het decreet dat het uitdoven van de DAC-projecten regelt (2004). De doelstellingen die de minister voor dit nieuw decreet naar voor schoof, waren het harmoniseren van bestaande regelgeving en het stroomlijnen en vereenvoudigen van de procedures voor ondersteuning van het jeugdwerk. Met de Vlaamse Jeugdraad schreven we in 2023 zowel een [advies over het Jeugddecreet](#) als over het bijhorende [uitvoeringsbesluit](#).

In januari 2024 trad het Jeugddecreet in werking en ondertussen is er nood aan enkele wijzigingen. Vanuit de overheid worden een aantal zaken naar voren geschoven: het rechtzetten van enkele materiele fouten (bv. spelfouten), het wijzigen van enkele bepalingen die de werking van het decreet beter en logischer maken, en het garanderen van het bestaan van de luisterlijn voor kinderen en jongeren (Awel).

Voor de opmaak van het hersteldecreeet werd input verzameld bij jeugdorganisaties, via de vergaderingen van de reflectiegroepen Vlaams jeugdwerkbeleid en (Boven)lokaal jeugdwerkbeleid, georganiseerd door het departement Cultuur, Jeugd en Media, waarop de jeugdsector breed vertegenwoordigd is. De Vlaamse Jeugdraad verzamelde hiertoe signalen en noden van het jeugdwerk tijdens onder meer de vergaderingen van de maandelijkse Commissie Jeugdwerk, en de daaraan gelinkte beleidswerkgroep Jeugddecreet.

We stellen tevreden vast dat er rekening werd gehouden met heel wat van onze input. Zo zijn we tevreden dat er versoepelingen worden voorgesteld m.b.t. de vereisten voor een verplichte module vorming voor de werksoorten cultuureducatie en informatie & participatie, en dat voor diezelfde module vorming ook de spreidingsvereiste voor de werksoorten cultuureducatie en informatie en participatie van vier naar drie provincies terugvalt (in lijn met de spreidingsvereisten voor hun andere modules). Ook het garanderen van het bestaan van de luisterlijn en het eenvoudiger maken om van erkenningstype te veranderen vinden we positief, al blijven er aandachtspunten.

Hier en daar mag en moet het hersteldecreeet voor ons nog verder gaan. In het bijzonder met betrekking tot het advies van de beoordelingscommissies en de bepaling dat organisaties sinds deze cyclus enkel een 'indicatie' van hun subsidiebedrag krijgen (en niet langer het exact geadviseerde subsidiebedrag), willen we terug naar het oude systeem. De argumenten voor een indicatie van het subsidiebedrag vervallen in het niets bij de beperkingen die het de administratie en organisaties oplegt om helder te communiceren én goed (financieel) bestuur van organisaties te garanderen.

We vragen dan ook aan de minister van Jeugd en de voltallige Vlaamse Regering om onze extra suggesties tot herstellingen van het jeugddecreet en bijhorende besluit mee te nemen in het finale ontwerp.

Advies

Aanpassing leeftijd JoKER

Het aanpassen van de leeftijdsgroep waar het JoKER betrekking op heeft, is een positieve zaak.

In artikel 2 van het ontwerp van het hersteldecreet wordt de leeftijdsgrens waarvoor het kind- en jongereneffectenrapport (JoKER) geldt, verhoogt van 25 naar 30 jaar. Aangezien jeugd wordt gedefinieerd als personen tot en met 30 jaar, is het volgens ons meer dan logisch om het toepassingsgebied van het JoKER hierop aan te passen.

Luisterlijn

Het garanderen van een luisterlijn voor kinderen en jongeren is een zeer goede zaak. We verwachten dat het bestendigen van deze luisterlijn als intermediaire opdracht ook gepaard gaat met de nodige bijkomende middelen, en dus niet wordt afgetrokken van budgetten bestemd voor andere intermediaire opdrachten.

De luisterlijn voor kinderen en jongeren bestaat al geruime tijd en biedt ondersteuning aan tal van kinderen en jongeren met kleine en grote vragen. Door het hersteldecreet wordt de luisterlijn structureel vastgelegd, waardoor het voortbestaan niet langer afhankelijk is van beleidskeuzes van de organisatie die de luisterlijn beheert. Op deze manier blijft een luisterlijn beschikbaar, afgestemd op de behoeften van kinderen en jongeren. Dat is zonder twijfel een goede zaak. Daarbij bevestigen we het belang van de opgenomen voorwaarde dat, ongeacht welke vereniging of intermediaire organisatie de taak van de luisterlijn opneemt, de luisterlijn steeds neutraal en toegankelijk moet zijn voor alle kinderen en jongeren. We zijn dan ook tevreden dat in het decreet expliciet benoemd wordt dat die neutraliteit en toegankelijkheid gevrijwaard moet worden.

Tot slot benadrukken we graag de noodzaak om aan het uitoefenen van deze intermediaire opdracht de nodige middelen te blijven koppelen, ook op langere termijn, zonder dat deze worden afgetrokken van budgetten bestemd voor andere intermediaire opdrachten. Het kan immers niet de bedoeling zijn om de middelen voor intermediaire opdrachten te gaan versnipperen.

De module vorming voor werksoorten cultuureducatie en informatie & participatie

Het hersteldecreet komt met de versoepelingen rond de module vorming tegemoet aan de noden en bezorgdheden van verenigingen binnen de werksoorten cultuureducatie en informatie & participatie.

Het wijzigingsdecreet komt tegemoet aan de vraag van heel wat verenigingen binnen de Vlaamse werksoorten informatie & participatie en cultuureducatie. Zij botsten in het nieuwe decreet op het aantal provincies die bereikt moesten worden voor de modules:

- “vorming van cultuureducatieve begeleiders”
- “begeleiden van lokale cultuureducatieve initiatieven voor de jeugd”
- “vorming van jeugdwerkers”
- “begeleiding van beleidsparticipatieprocessen”

De spreidingsvereiste voor deze vier modules werd in het jeugddecreet oorspronkelijk op vier provincies gezet, waar in andere modules die zich beperkte tot drie provincies. Deze zwaardere spreidingsvereiste zorgde voor een extra drempel voor deze werksoorten. Het hersteldecreet biedt hier een antwoord op door het aantal provincies in de bovenstaande modules terug te brengen naar drie provincies – zodat de spreidingsvereiste nu geharmoniseerd is binnen een werksoort.

Ook zijn we zeer tevreden dat voor de werksoorten cultuureducatie en informatie & participatie een bijkomende versoepeling wordt ver zien. Waar in het jeugddecreet stond bepaald dat organisaties bij het indienen van drie modules “organiseren van een cultuureducatief aanbod voor jeugd in de vrije tijd” (voor cultuureducatieve verenigingen) en “informer en van de jeugd in de vrije tijd” (voor verenigingen informatie & participatie) verplicht een vormingsmodule moest realiseren, is die verplichting nu pas van toepassing bij het vijf keer indienen van deze specifieke modules. Dit komt tegemoet aan een expliciete vraag van de sector; we zijn blij dat de Vlaamse overheid hier flexibel op heeft ingespeeld.

Overgangsmatregelen

Het is positief dat het hersteldecreet het eenvoudiger maakt voor verenigingen om te wisselen van type erkenning. We missen daarbij wel een oplossing voor verenigingen die door een wissel in een financieel uitdagende situatie belanden.

Een van de vragen in aanloop naar het hersteldecreet was om een oplossing te bieden aan verenigingen die van type erkenning willen veranderen. Het vernieuwde decreet creëert met de toevoeging van twee bovenlokale werksoorten met erkenning (voor de werkingen met kinderen en jongeren met een handicap (WKJH's) en de werkingen met kinderen en jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie (WMKJ's)) extra mogelijkheden om te switchen tussen erkenningen. Dat is op zich een goede zaak: sommige organisaties voelen de erkenningsvoorwaarden voor de Vlaamse werksoorten als een te sterk keurslijf; doorstromen naar een bovenlokale werksoort vormt in dat geval voor sommige organisaties een oplossing – en dat geldt uiteraard ook in omgekeerde weg (van bovenlokaal naar Vlaams doorstromen).

Dat schakelen tussen Vlaamse en bovenlokale werksoorten leverde soms echter problemen op wanneer de Vlaamse en bovenlokale erkenningsvoorwaarden elkaar tegenspraken. Het hersteldecreet biedt hierop nu een antwoord.

We missen wel een bijkomende oplossing voor organisaties die van erkenningstype wijzigen en daarnaast ook een variabele subsidie ontvangen. Zij moeten een periode van een jaar overbruggen waar ze terugvallen op hun basissubsidies. Dit maakt dat enkel organisaties met voldoende buffer een overstap kunnen overwegen. Een organisatie die bijvoorbeeld 300.000 euro subsidies ontvangt, waarvan 100.000 euro basissubsidies en 200.000 euro variabele subsidies zal één jaar (het jaar van de nieuwe erkenning) moeten overbruggen met enkel de basissubsidies. Afhankelijk van de (on)bestaande buffers is dat voor organisaties soms een onmogelijke opdracht. Wat meteen het nut van de gecreëerde mogelijkheid om te switchen al half tenietdoet. Het zou een goede zaak zijn om hier nog naar extra overgangsmatregelen te zoeken die de overstap vlotter kunnen doen verlopen, zodat organisaties sneller op hun juiste plekje binnen het jeugddecreet belanden.

Investeren in bovenlokaal jeugdwerk aanmoedigen

Waarborg een duurzame investering in bovenlokaal jeugdwerk door in het decreet vast te leggen dat organisaties geen erkenning kunnen verkrijgen door middel van impulssubsidies.

In het decreet wordt als voorwaarde gesteld dat bovenlokaal jeugdwerk minimaal twee voltijdsequivalenten met een inhoudelijke taakstelling in dienst heeft. Deze maatregel is bedoeld om andere subsidiërende overheden, zoals lokale besturen, te motiveren om extra te investeren in jeugdwerk. Door deze bepaling waarborgt het decreet dat een organisatie die bovenlokale middelen ontvangt, daarnaast minstens twee voltijdsequivalenten uit andere bronnen kan

financieren, waarbij ook lokale besturen worden gestimuleerd tot aanvullende investeringen. Er bestaat echter een risico in de huidige formulering van deze regeling: het is theoretisch mogelijk dat een organisatie door middel van een eenmalige subsidie voldoet aan de voorwaarde, waarna deze tijdelijke financiering vervalt. Een verduidelijking lijkt wenselijk, zodat expliciet wordt opgenomen dat de organisatie gedurende de looptijd van de subsidiëring de middelen voor ten minste twee voltijdsequivalenten uit andere bronnen dan het decreet moet bekostigen.

Intergemeentelijke samenwerkingen

Voorzie een tweede indienmoment voor intergemeentelijke samenwerkingen (IGS'en) Jeugd naar analogie met de IGS'en Cultuur.

Het hersteldecreet maakt een uitzondering voor intergemeentelijke samenwerkingen (IGS'en). Zij zullen niet meer aan de voorwaarde moeten voldoen om op zelfstandige wijze de financiën van hun organisatie te beheren. Gezien de eigenheid en de nauwe verbondenheid met de lokale overheid konden zij hier in sommige gevallen niet aan voldoen. Dit is een logische aanpassing.

We betreuren wel dat er voor de IGS'en Jeugd geen tweede indienmoment wordt voorzien naar analogie met de IGS'en Cultuur. (De IGS'en Cultuur kunnen namelijk ook halverwege een legislatuur opgericht worden.) De lokale legislatuur duurt zes jaar, dat is een lange periode om te overbruggen. Het zou daarom een meerwaarde zijn om ook de kandidaat-IGS'en Jeugd een tweede indienmoment te geven, alleen al om meer intergemeentelijke samenwerking op vlak van Jeugd te stimuleren, maar evengoed om het proces te harmoniseren met onze belendende cultuursector (en zo minder verwarring tussen procedures te creëren).

Transparantie over adviezen

Wees opnieuw transparant over de geadviseerde subsidiebedragen.

Om aanspraak te kunnen maken op variabele subsidies schrijven jeugdwerkorganisaties een beleidsnota. Die beleidsnota's worden beoordeeld door een adviescommissie. In het verleden werden de adviezen van de adviescommissie samen met de geadviseerde bedragen meegedeeld met de organisaties. Met het nieuwe jeugddecreet kwam hier helaas een einde aan. Nu krijgen organisaties na de beoordeling door de adviescommissies enkel een indicatie van het geadviseerde bedrag. Bovendien bestaat er geen vork die een inschatting kan geven wat de indicatie juist inhoudt.

Organisaties die te horen krijgen dat ze een beperkte/aanzienlijke stijging/daling krijgen, krijgen zo maar bitter weinig informatie om mee verder te werken. En om, in geval van slecht nieuws, eventuele pijnlijke maar noodzakelijke voorbereidingen te treffen. Want hoeveel minder is "beperkt minder"? Moet er al personeel in opzeg geplaatst worden? Afhankelijk van de grootte van de organisatie kan een verlies van bv. 80.000 euro aanzienlijk minder dan wel beperkt minder zijn, en dus wel of niet een impact hebben op het personeelsbestand. Organisaties hadden er de afgelopen maanden het raden naar.

Na de bekendmaking van de adviesbedragen op 15 september werd duidelijk dat de indicaties véél te weinig indicatief waren voor het uiteindelijke bedrag. Een concreet adviesbedrag (zoals vroeger de regel was) is op zichzelf al een indicatie van het bedrag, want het departement en de minister moeten nog altijd bekijken wat mogelijk is binnen de beschikbare budgetten. Dat weten organisaties ook, maar in tegenstelling tot met een indicatie is met een adviesbedrag op zijn minst duidelijk binnen welke uiterste contouren organisaties zich kunnen voorbereiden op het finale bedrag.

De huidige manier van werken belemmert met andere woorden ook een goed financieel bestuur van een organisatie. Aan de hand van indicaties kan je geen begroting opmaken of beslissingen nemen over eventuele besparingen of

investeringen. In het kader van transparantie vanuit de overheid én goed financieel bestuur op niveau van de organisaties, is het dus logisch dat zowel de adviesbedragen als de effectief toegekende bedragen beurtelings bekendgemaakt worden. Vooral omdat in de huidige cyclus die adviesbedragen achteraf wél bekendgemaakt werden in september, samen met de finale bedragen. Vanuit de minister van Jeugd wordt er dus duidelijk ook belang gehecht aan transparantie – in dat geval weten we niet waarom die transparantie niet al eerder kan worden geboden, bij het bekendmaken van de adviezen (zoals vroeger dus al het geval was).

Tot slot vergt transparantie ook een heldere uitrol, en de bekendmaking van de uiteindelijke bedragen via het online systeem Kiosk is duidelijk voor verbetering vatbaar. Er was veel verwarring omdat organisaties maar liefst drie bedragen te zien kregen: een geadviseerd bedrag, een eerste voorlopig toegekend bedrag en een finaal toegekend bedrag. Deze bedragen waren ook niet allemaal op hetzelfde moment zichtbaar, wat tot heel wat verwarring heeft geleid. We zijn dan ook blij dat de overheid werk maakt van de vervanging van het online systeem KIOSK en hopen actief betrokken te worden bij de ontwikkeling van het nieuwe systeem Ponto. Zo zouden we het nieuw systeem kunnen laten testen door gebruikers van KIOSK en zouden we de noden van gebruikers kunnen bundelen.

Hoorzittingen en plaatsbezoeken

Laat organisaties hun beleidsnota's toelichten en ga na hoe het plaatsbezoek een toegevoegde waarde kan bieden aan het inzicht van departement en beoordelingscommissies in de werking en uitdagingen van jeugdwerkorganisaties, zodat beoordelingscommissies hun advies nog meer kunnen versterken.

Elke vijf jaar stellen organisaties een beleidsnota op waarin zij hun plannen voor de komende periode uiteenzetten. Het indienen van deze nota vormt het slotstuk van een intensief traject. Na ontvangst van de beleidsnota is het aan de beoordelingscommissie om hierover een advies uit te brengen. De commissie baseert zich hierbij op de ingediende tekst en kan eventueel extra vragen stellen ter verduidelijking. Gezien het belang van de beoordeling voor organisaties, zou het zeer relevant zijn om een hoorzitting per organisatie te organiseren op niveau van de beoordelingscommissies: zo kunnen organisaties keuzes binnen hun werking beter toelichten en vragen of interpretatieproblemen rechtstreeks aangepakt kunnen worden. Bij het sociaal-cultureel volwassenenwerk gebeurt dit al voor organisaties die voor het eerst een beleidsnota indienen. De invoering van een hoorzitting zou ook een antwoord bieden voor organisaties die aangeven zich beperkt te voelen door het maximaal opgelegd aantal pagina's. We begrijpen dat het introduceren van zo'n concept extra werk zou betekenen voor een departement (we komen hierop terug in het laatste adviespunt), maar het blijft belangrijk om verder na te denken hoe we het inzicht in organisaties vanuit de beoordelingscommissies kunnen versterken.

Tijdens de nieuwe beleidsnotaperiode zullen er trouwens voor het eerst plaatsbezoeken georganiseerd worden. In het advies van de Vlaamse Jeugdraad over het uitvoeringsbesluit van het nieuwe Jeugddecreet werd aanbevolen om van deze plaatsbezoeken een moment van dialoog te maken om de relatie tussen de sector en het departement te bevorderen.¹ In het beste geval kunnen de plaatsbezoeken ook bijdragen aan een meer onderbouwde beoordeling van beleidsnota's, omdat tijdens dit gesprek ook de werking en de uitdagingen van jeugdwerkorganisaties iets diepgaander onder de loep kan worden genomen. We gaan hierover graag verder in gesprek met het departement en de beoordelingscommissies.

¹ Vlaamse Jeugdraad, [advies 2309 – Uitvoeringsbesluit nieuw Jeugddecreet](#).

Het belang van een sterk departement Jeugd

Besparen op het departement Jeugd is een foute keuze, die de kwalitatieve ondersteuning van de jeugdsector en een gedegen implementatie van het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid in gevaar brengt.

Een florierende jeugdsector en een krachtig Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid vraagt niet alleen een uitgekiend Jeugddecree, maar ook een sterk departement dat de nodige middelen kan inzetten om het jeugdwerk te ondersteunen en om een Vlaams inclusief beleid met kinderrechten als basis mogelijk te maken. In ons advies '[Het jeugdwerk: een broodnodige investering met hoog rendement](#)' (en in meerdere adviezen en brieven voordien) bepleitten we nogmaals de nood aan voldoende investeringen in het departement Cultuur, Jeugd en Media, na een legislatuur (2019-2024) waarin al gestaag werd bespaard op het departement. Deze maand kregen we desondanks te horen dat de Vlaamse regering ervoor kiest om stevig te snijden in de verschillende administraties, en dat op veel grotere schaal dan we tot nog toe hebben gezien. Die beslissing baart ons grote zorgen, voor de werkdruk bij het personeel van het Vlaamse departement, voor de kwalitatieve ondersteuning van de jeugdsector, en voor de toekomst van het jeugd- en kinderrechtenbeleid in Vlaanderen. We vragen de minister van Jeugd daarom met aandrang om deze besparingen te herzien, want ook deze besparingen raken aan de kwaliteit van alles wat ze deze legislatuur samen met het jeugdwerk en de brede Vlaamse regering wil bereiken als het gaat om kinderen, jongeren en hun organisaties.